

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА НОЕМВРИ 2022 ГОДИНА

Месечната инфлация е 0.8%, а годишната инфлация е 16.9%. Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за ноември 2022 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за ноември 2022 г. спрямо същия месец на предходната година.

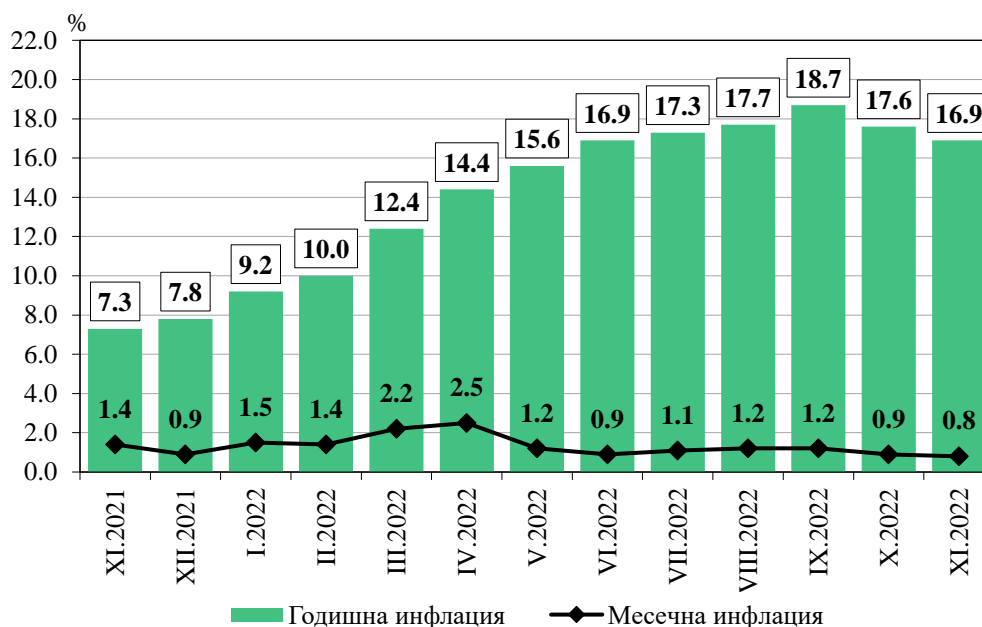
През ноември 2022 г. спрямо предходния месец най-голямо е увеличението на цените в групите: развлечения и култура (+2.9%), съобщения (+2.7%), здравеопазване (+1.7%), хранителни продукти и безалкохолни напитки (+1.7%). Намаление на цените е регистрирано в групите: жилища, вода, електроенергия, газ и други горива (-1.5%) и транспорт (-0.5%).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

През ноември 2022 г. **месечната инфлация** е 0.8% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за ноември 2022 г. спрямо ноември 2021 г. е 16.9%.¹

Инфлацията от началото на годината (ноември 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 15.8%, а средногодишната инфлация за периода декември 2021 - ноември 2022 г. спрямо периода декември 2020 - ноември 2021 г. е 14.6%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 1 от Приложението.

През ноември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- развлечения и култура - увеличение с 2.9%;
- съобщения - увеличение с 2.7%;
- здравеопазване - увеличение с 1.7%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.7%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 1.0%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.7%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.6%;
- облекло и обувки - увеличение с 0.6%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.5%;
- образование - увеличение с 0.4%.

През ноември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 1.5%;
- транспорт - намаление с 0.5%.

През ноември 2022 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: краставици - с 13.6%, домати - с 12.0%, извара - с 8.5%, яйца - с 6.4%, пълномаслено и нискомаслено прясно мляко - с по 4.8%, гъби - с 4.1%, кашкавал - с 3.8%, сол - с 3.5%, плодови сокове - с 3.4%, зрял лук - с 2.9%, бира - с 2.9%, месо от едър рогат добитък - с 2.8%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 2.8%, замразена риба - с 2.7%, кисело мляко - с 2.7%, ориз - с 2.7%, трайни колбаси - с 2.6%, сушени зеленчукови подправки - с 2.5%, сирене - с 2.4%, зрял боб - с 2.0%, шоколад и шоколадови изделия - с 1.8%, макаронени изделия - с 1.6%, малотрайни колбаси - с 1.6%, вина - с 1.4%, типов и ръжен хляб - с 1.3%, захар - с 1.3%, сладка, мармалади и мед - с 1.0%, оцет - с 0.9%, газирани напитки - с 0.7%, брашно - с 0.5%, бял хляб - с 0.5%, мляно месо (кайма) - с 0.4%, месо от домашни птици - с 0.1%, и други.

През ноември 2022 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: зеле - с 14.7%, листни зеленчуци - с 9.0%, цитрусови и южни плодове - със 7.3%, ябълки - с 2.6%, зрял чесън - с 2.1%, минерална вода - с 2.0%, олио - с 1.6%, маргарин - с 1.4%, хляб „Добруджа“ - 1.0%, картофи - с 0.9%, млечни масла - с 0.5%, зелен лук и праз - с 0.5%, свинско месо - с 0.3%, маслини - с 0.1%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: топлинна енергия за отопление - с 24.1%, други пощенски услуги (куриерски услуги) - със 17.0%, финансови услуги на банки - с 5.7%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания в страната - с 5.6%, автомобилни застраховки - с 3.3%, други почистващи и дезинфекционни средства (течни препарати за почистване на дома) - с 2.5%, цветарство - с 2.3%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 2.2%, кина и театри - с 2.1%, отоплителни уреди - с 2.0%, перални и съдомиялни - с 1.2%, поддръжка и ремонт на ЛТС - с 1.2%, обувки - с 1.0%, дизелово гориво - с 1.0%, услуги по обществено хранене - с 1.0%, фризьорски услуги - с 1.0%, въглища - с 0.8%, нови автомобили - с 0.7%, услуги по краткосрочно настаняване - с 0.6%, облекло - с 0.5%, прахове за пране - с 0.3%, гуми за автомобили и велосипеди - с 0.3%, и други.

През ноември 2022 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: централно газоснабдяване - с 41.2%, метан за ЛТС - с 36.7%, международни полети -

със 7.5%, електрически уреди за лична хигиена и разкрасяване - с 2.9%, прахосмукачки - с 2.4%, лаптопи - с 2.3%, автомобилен бензин А95Н - с 1.8%, пелети - с 1.6%, продукти за лична хигиена - с 1.5%, автомобилен бензин А100Н - с 1.4%, телевизори - с 0.9%, козметични продукти - с 0.8%, материали за ремонт и поддържане на жилище - с 0.2%, дърва за отопление - с 0.1%, и други.

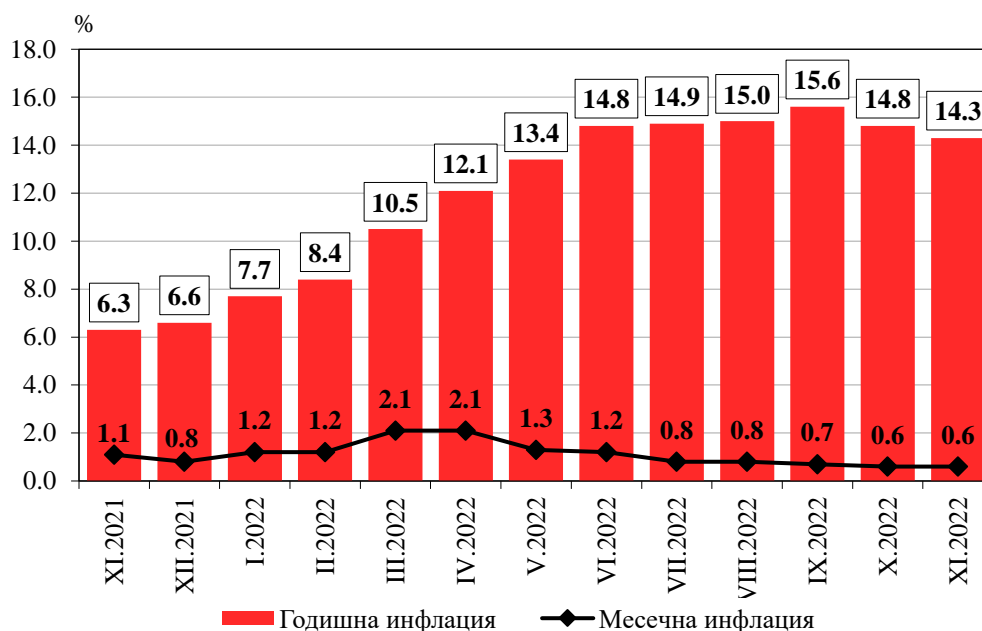
През ноември 2022 г. е регистрирано увеличение на цените на лекарствените продукти с 2.2%. Цените на стоматологичните и лекарските услуги са се увеличили съответно с 0.8 и 0.6%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Според ХИПЦ през ноември 2022 г. **месечната инфлация** е 0.6% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за ноември 2022 г. спрямо ноември 2021 г. е 14.3%.¹

Инфлацията от началото на годината (ноември 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 13.4%, а средногодишната инфлация за периода декември 2021 - ноември 2022 г. спрямо периода декември 2020 - ноември 2021 г. е 12.4%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

Според ХИПЦ през ноември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- съобщения - увеличение с 2.8%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.7%;
- здравеопазване - увеличение с 1.7%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.3%;
- развлечения и култура - увеличение с 1.2%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.9%;

¹ Според методологията за хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 2 от Приложението.

- облекло и обувки - увеличение с 0.6%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.6%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.5%;
- образование - увеличение с 0.4%.

Според ХИПЦ през ноември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 2.4%;
- транспорт - намаление с 0.5%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през ноември 2022 г. се регистрира увеличение с 1.4% на месечна база и с 21.4% от началото на годината (ноември 2022 г. спрямо декември 2021 г.).¹

През ноември 2022 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- нехранителни стоки - увеличение с 1.8%;
- хранителни продукти - увеличение с 1.5%;
- услуги - увеличение с 0.5%.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 3 от Приложението.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2022 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2020 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2021 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macroeconomic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\) | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за ноември 2022 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	XI.2022		
		октомври 2022 = 100	декември 2021 = 100	ноември 2021 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.8	115.8	116.9
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.625	101.7	124.9	126.6
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.934	100.5	103.5	103.9
03 Облекло и обувки	4.296	100.6	109.0	108.1
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.193	98.5	119.0	119.8
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.576	100.7	113.4	114.5
06 Здравеопазване	8.090	101.7	106.4	106.6
07 Транспорт	9.127	99.5	110.7	111.4
08 Съобщения	5.402	102.7	105.7	105.4
09 Развлечения и култура	4.608	102.9	105.8	110.8
10 Образование	0.624	100.4	110.1	110.1
11 Ресторанти и хотели	3.689	101.0	119.3	120.5
12 Разнообразни стоки и услуги	4.837	100.6	109.2	109.1
Хранителни стоки	32.997	101.7	124.4	126.1
Нехранителни стоки	36.016	100.4	113.7	113.9
Обществено хранене	3.215	101.0	122.1	122.9
Услуги	27.773	100.0	107.7	109.0

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за ноември 2022 година

Потребителски групи	Тегла	XI.2022			
		2015 = 100	октомври 2022 = 100	декември 2021 = 100	ноември 2021 = 100
	‰	%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	128.68	100.6	113.4	114.3
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	227.300	156.72	101.7	125.0	126.7
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	57.880	117.24	100.5	104.4	104.7
03 Облекло и обувки	38.676	108.24	100.6	109.2	108.3
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	119.880	144.27	97.6	116.7	117.6
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	62.879	120.17	100.6	112.7	113.8
06 Здравеопазване	86.139	112.45	101.7	106.5	106.6
07 Транспорт	137.521	118.16	99.5	109.9	111.1
08 Съобщения	56.268	91.36	102.8	105.7	105.4
09 Развлечения и култура	78.210	115.66	101.2	106.1	107.5
10 Образование	15.152	139.14	100.4	110.5	110.5
11 Ресторанти и хотели	62.278	143.06	100.9	114.6	116.6
12 Разнообразни стоки и услуги	57.818	128.58	101.3	109.7	109.7

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за ноември 2022 година**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		XI.2022 октомври 2022 = 100
Общ ИЦМК	100.000	101.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.460	101.5
Облекло и обувки	4.357	100.2
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.006	100.4
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.598	101.0
Здравеопазване	11.029	103.9
Транспорт	1.109	99.9
Съобщения	0.111	100.0
Развлечения и култура	0.605	100.1
Разнообразни стоки и услуги	4.726	102.2
Хранителни стоки	49.460	101.5
Нехранителни стоки	28.486	101.8
Услуги	22.054	100.5